

(VII.) Elektrokardiografie

Fyziologie - cvičení

Elektrokardiografie

Definice:

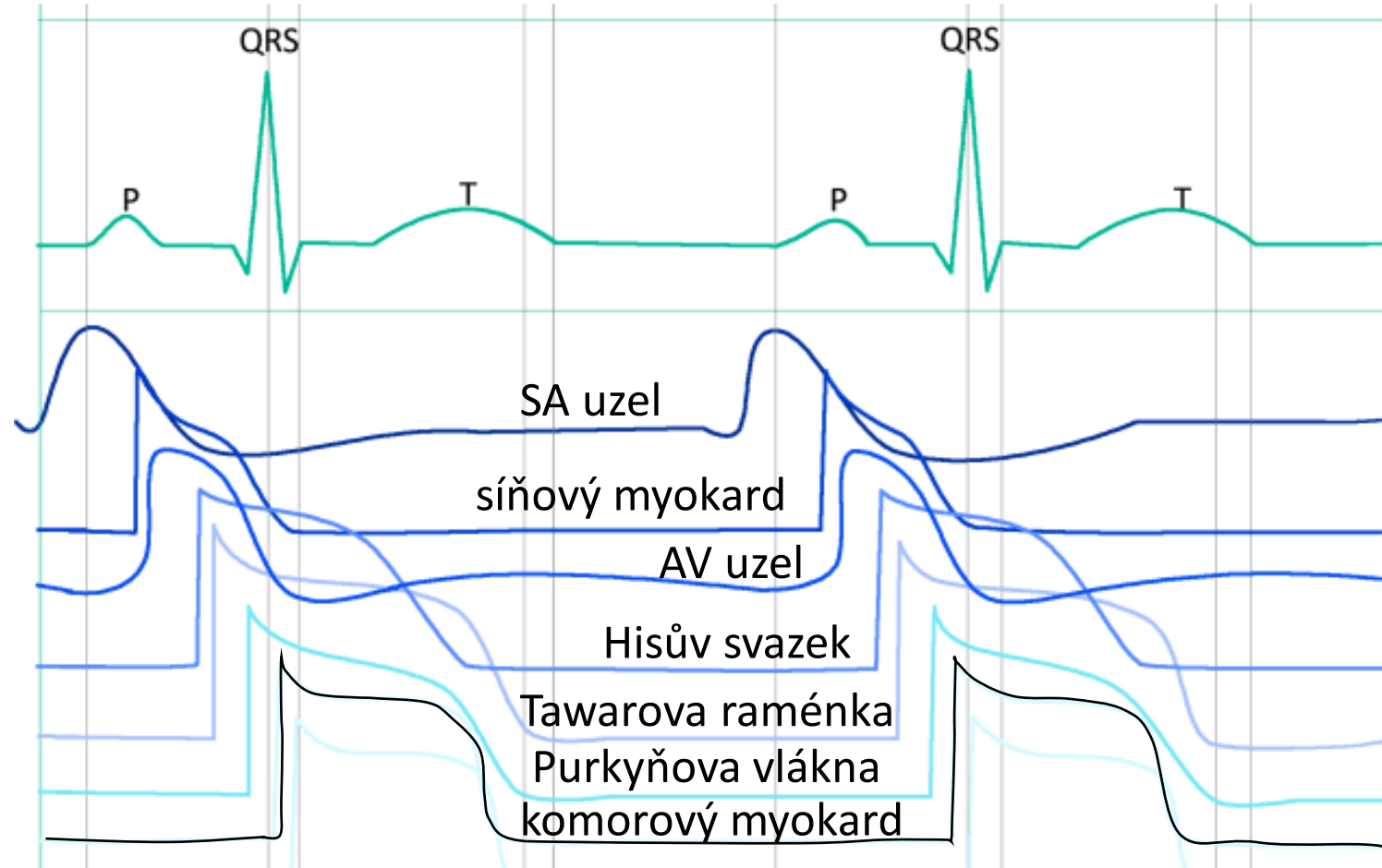
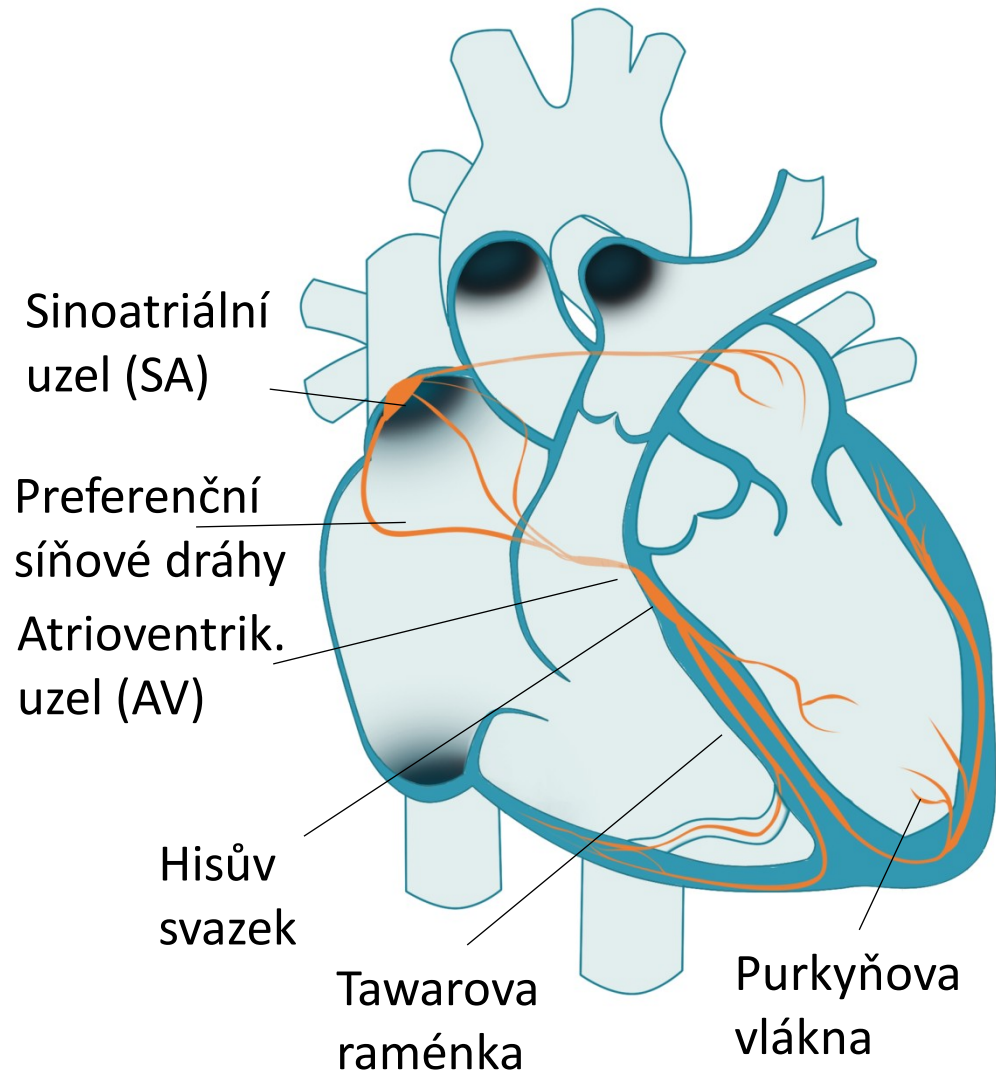
záznam elektrické aktivity srdce z povrchu těla

(záznam el. aktivity srdce se dá pořídit i z jícnových svodů nebo samotného povrchu srdce, ale pro tyto metody jsou používána jiná pojmenování)

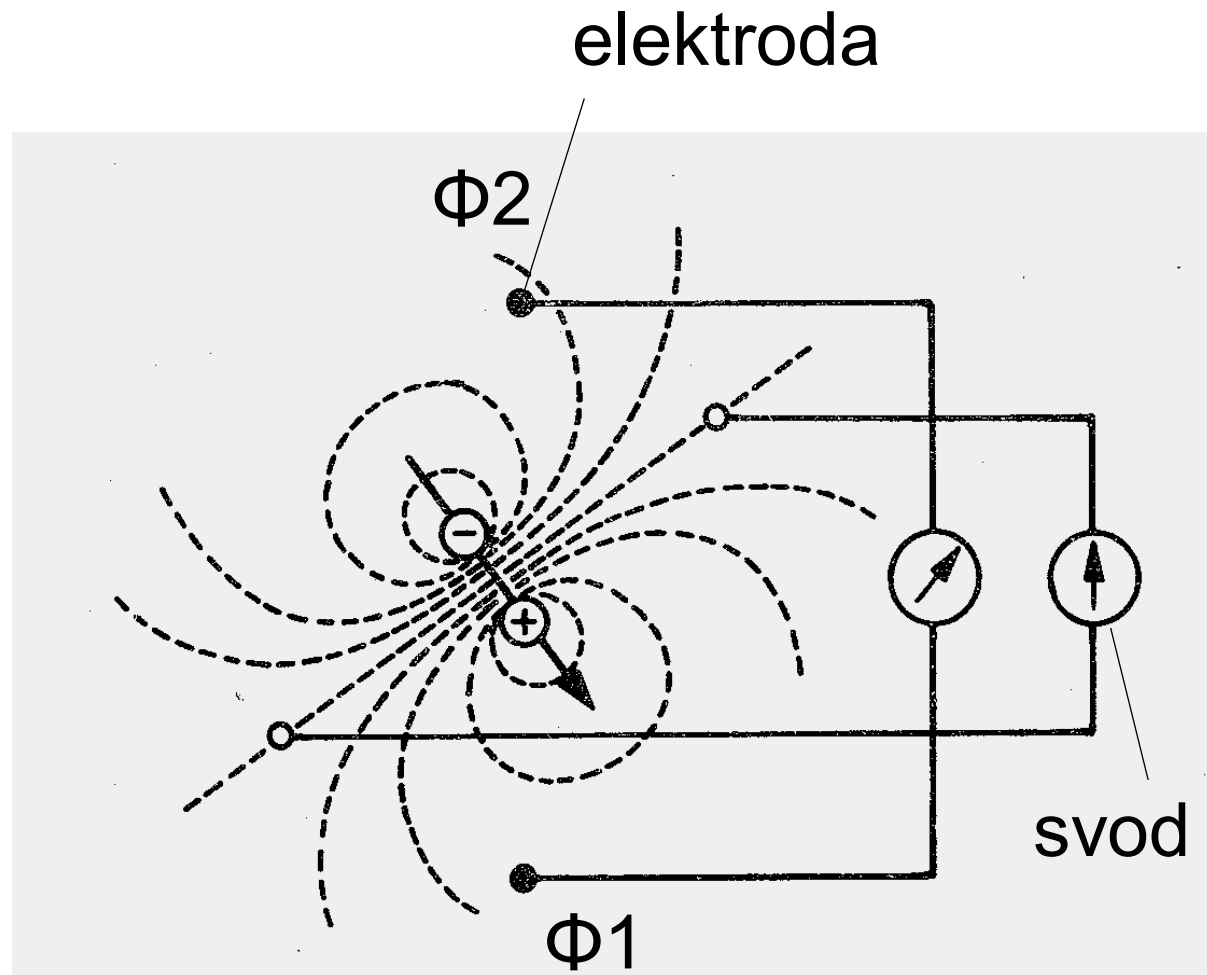
Pojmy

- převodní systém srdce
- potřeby pro záznam EKG
- unipolární a bipolární svody
- Končetinové unipolární a bipolární svody;
hrudní svody unipolární
- srdeční vektor, elektrická osa srdce

Převodní systém srdeční

Elektrický dipól

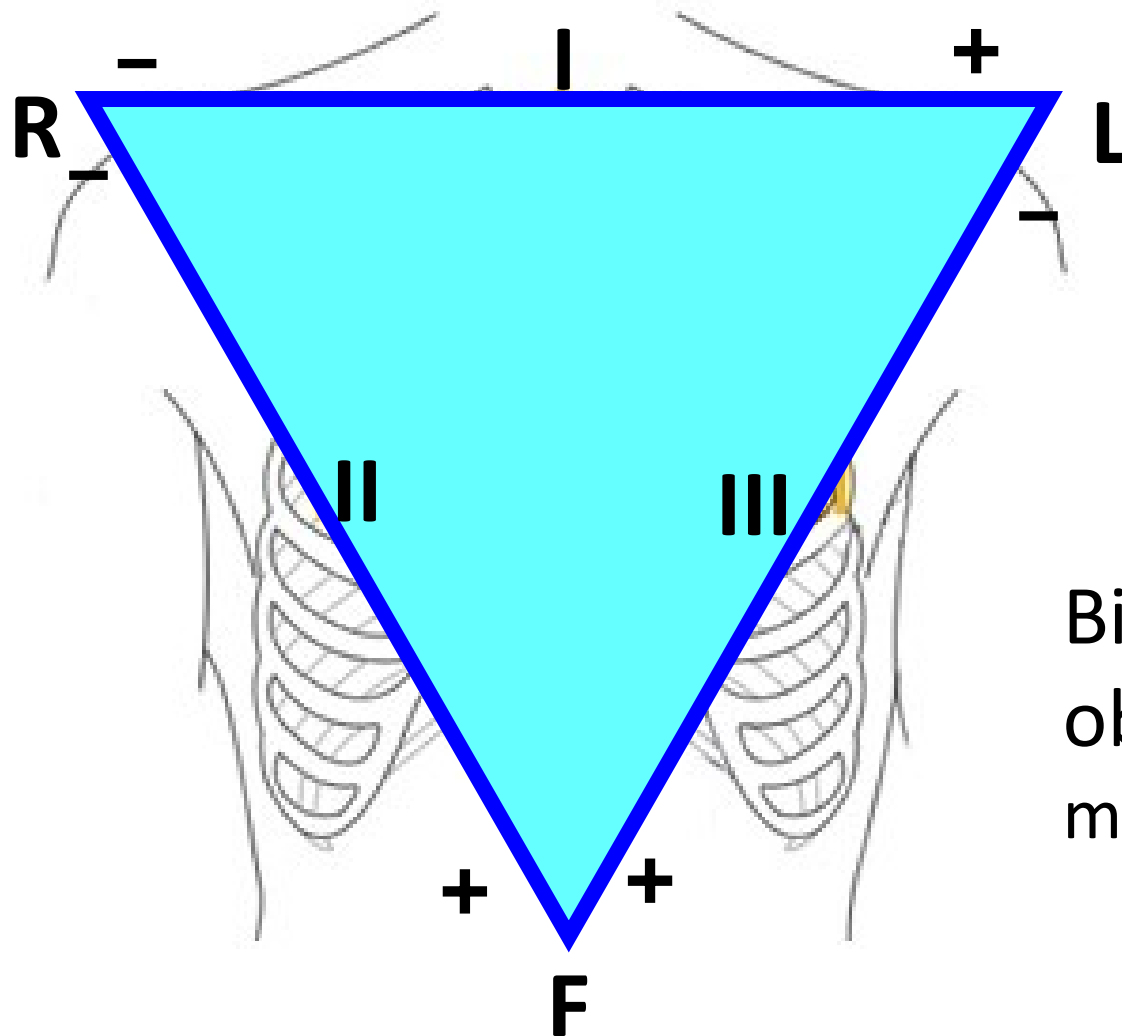
Elektroda: snímá elektrický potenciál (Φ)

Elektrický svod: spojení dvou elektrod (způsob jejich zapojení)

- Snímá napětí mezi elektrodami
- Napětí: rozdíl el. potenciálů ($V = \Phi_1 - \Phi_2$)

Einthovenův trojúhelník

(standardní - končetinové, bipolární svody)

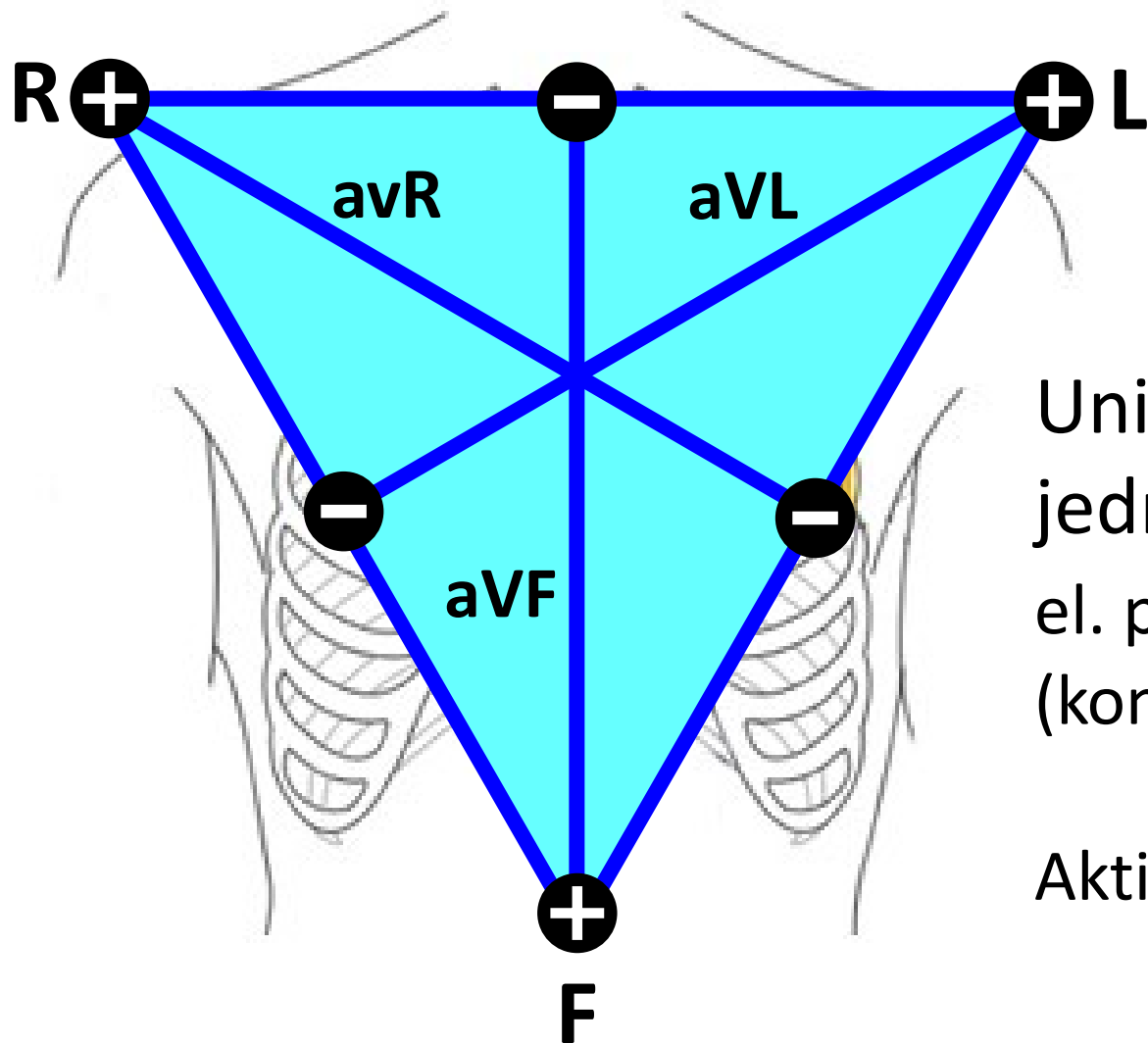

Bipolární svody:

obě elektrody jsou aktivní (obě mají proměnný el. potenciál)

Goldbergerovy svody

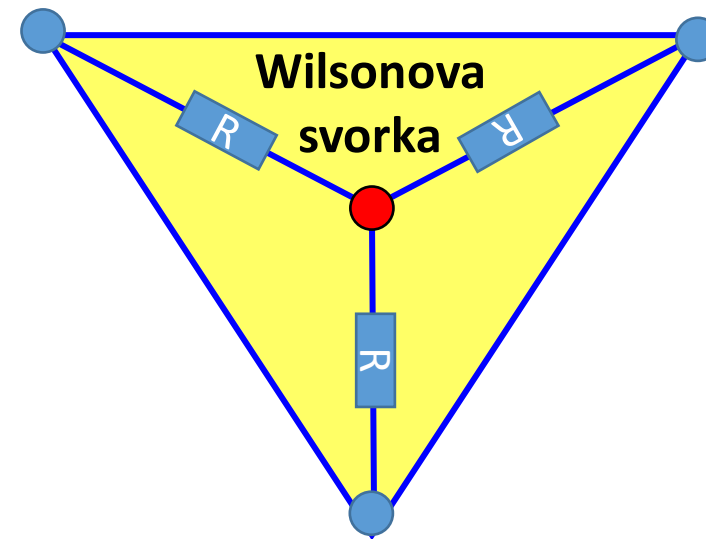
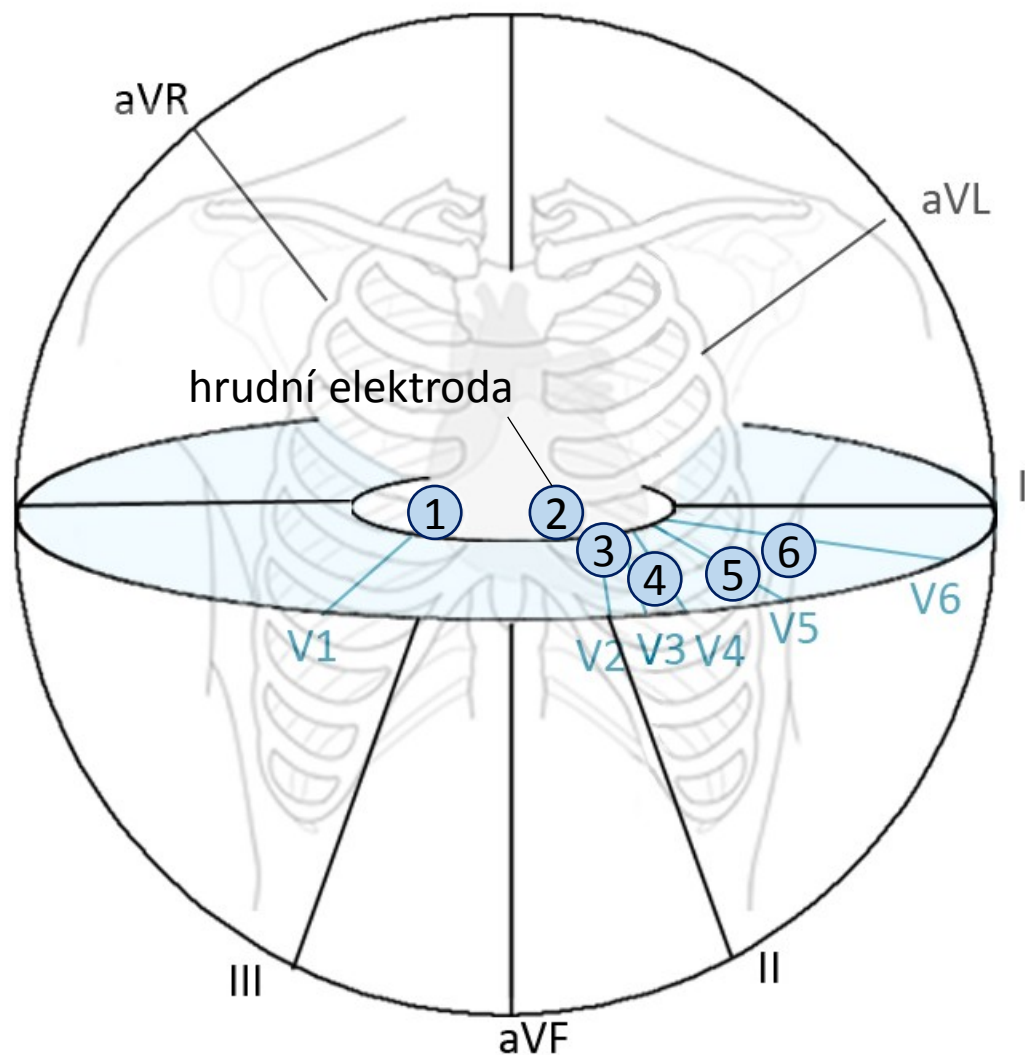
(augmentované - končetinové, unipolární svody)

Unipolární svody:
jedna elektroda je aktivní (proměnný el. potenciál) a druhá je neaktivní (konstantní el. potenciál, obvykle 0 mV)

Aktivní elektroda je vždy kladná

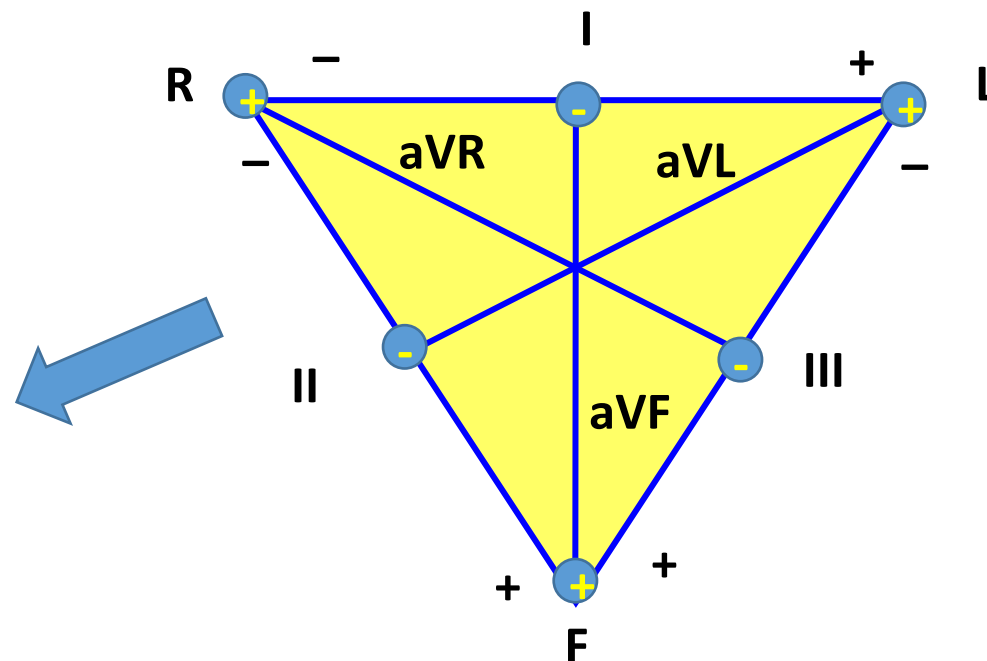
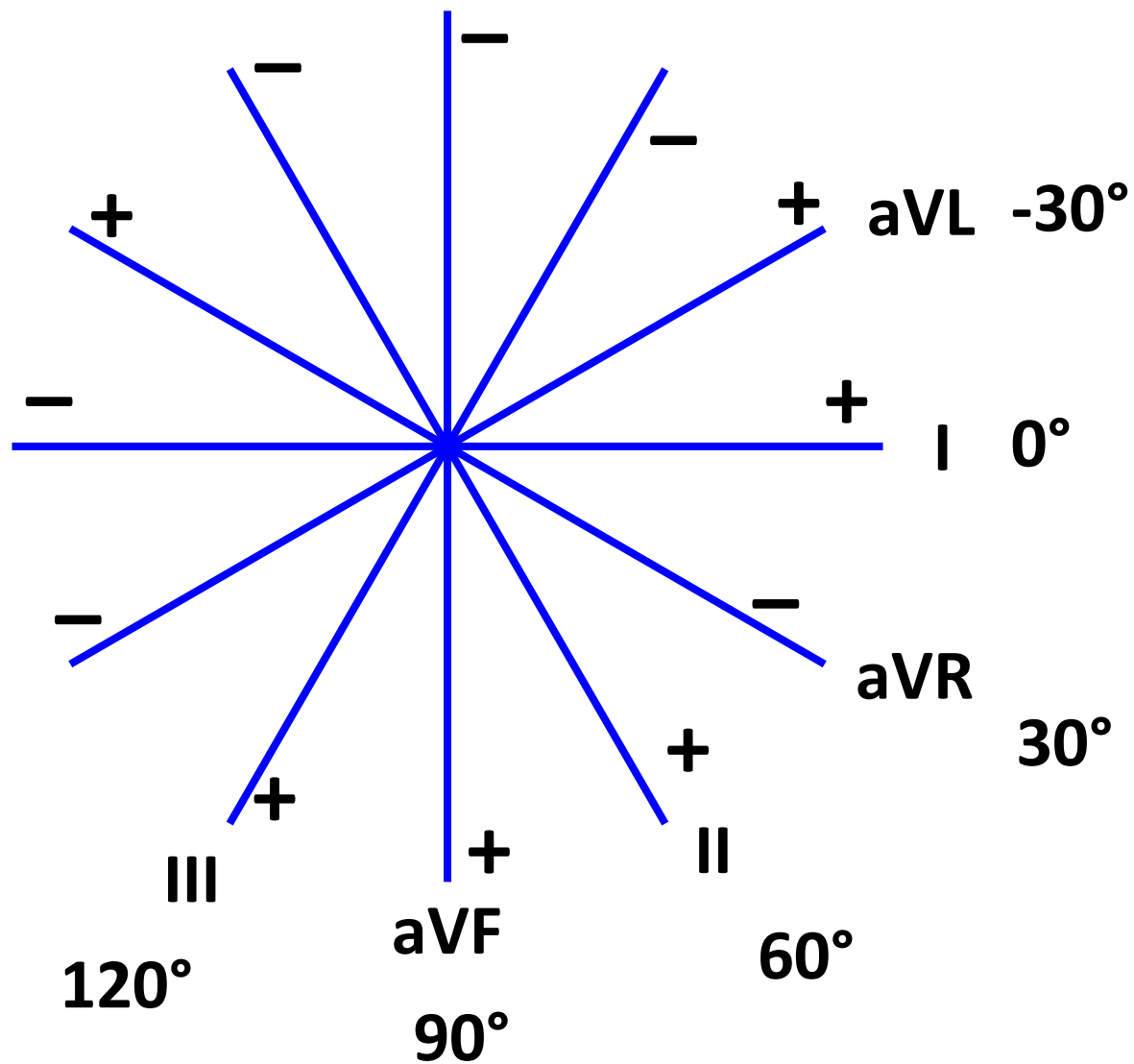
Hrudní svody

Hrudní svod: spojení hrudní elektrody a Wilsonovy svorky

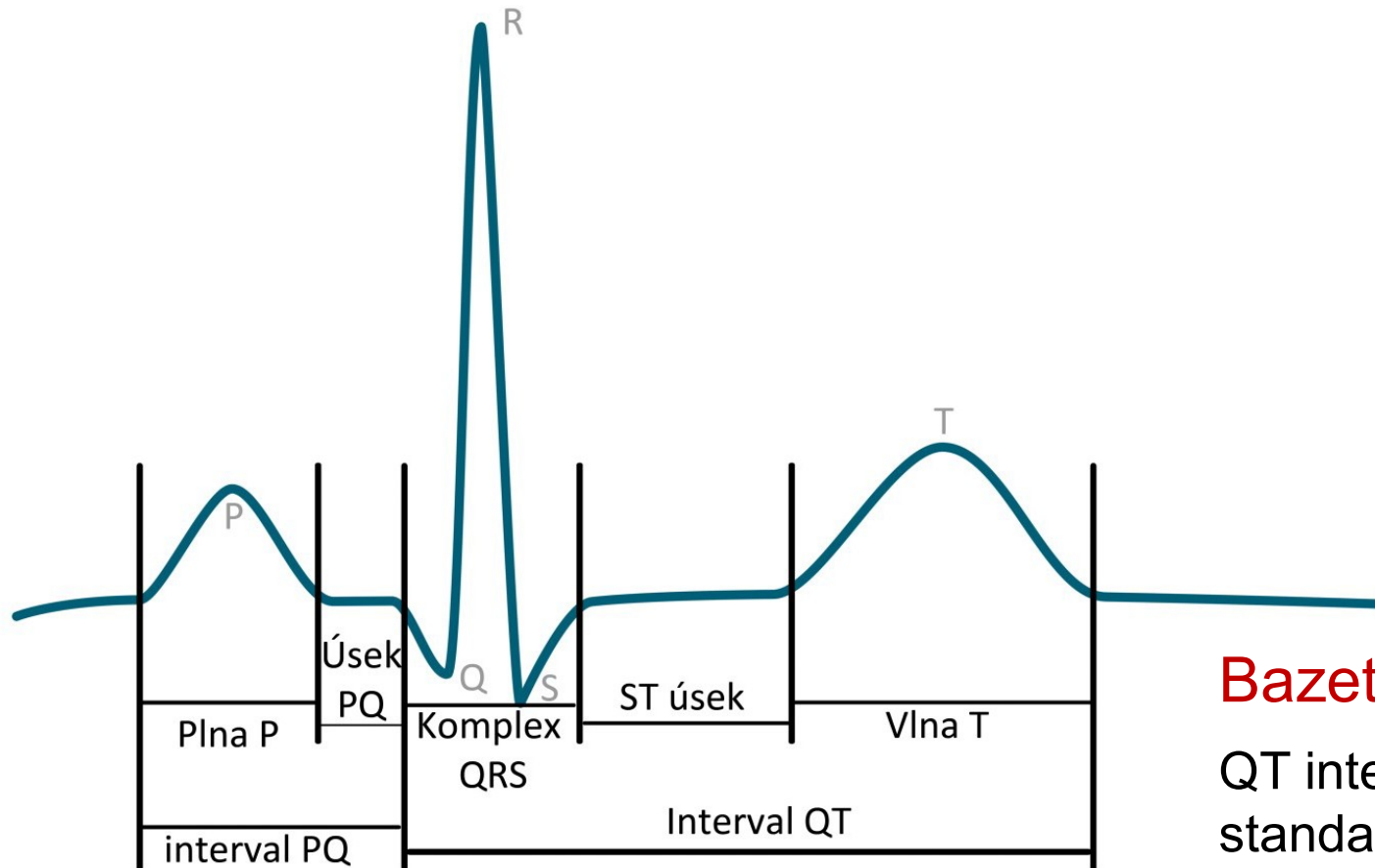
Unipolární svody:
aktivní je hrudní elektroda (kladná) a neaktivní je Wilsonova svorka (el. potenciál 0 mV)

Svody podle Cabrery

Rozměření EKG

(pozor na pojmy interval a úsek!)

Název	Norma
Vlna P	80 ms
Interval PQ (PR)	120-200 ms
Úsek PQ (PR)	50-120 ms
Kmit Q	-
Komplex QRS	80-100ms
Kmit R	-
Kmit S	-
Úsek ST	80-120 ms
Interval QT	≥ 420 ms
Vlna T	160 ms

Bazettova rovnice:

QT interval závisí na délce RR intervalu – pro standardizaci je nezbytná korekce QT intervalu na RR interval

Elektrická osa srdeční

Průměrná výchylka komplexu QRS v každém svodu

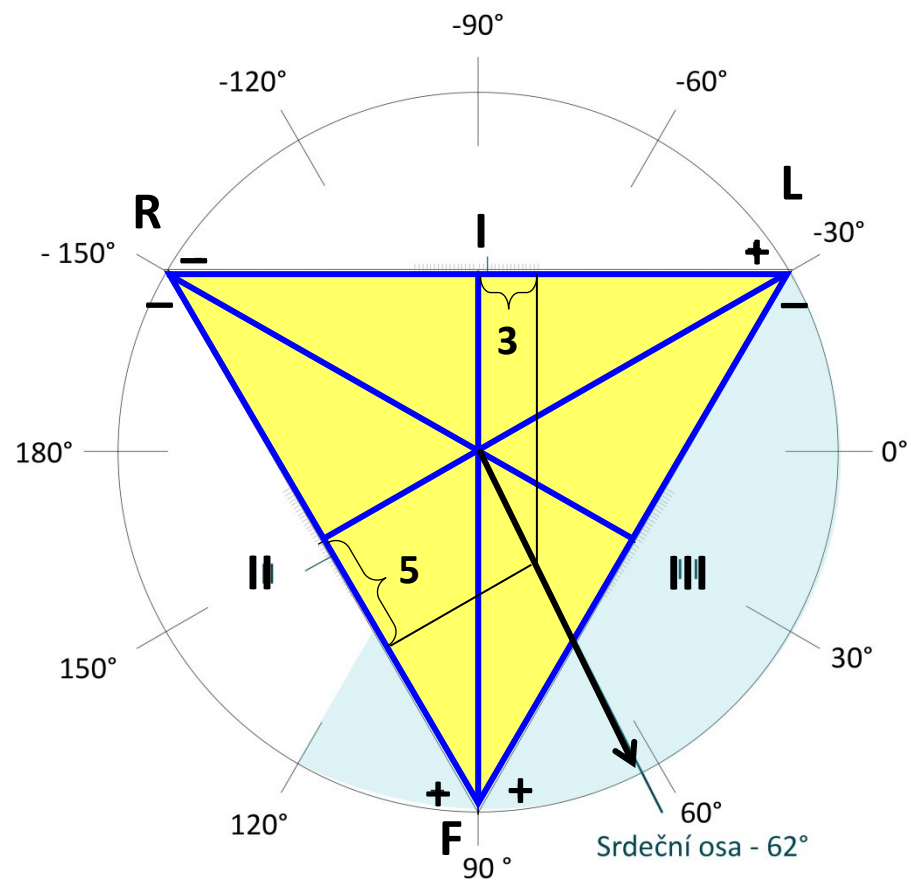
1. Nalezení I, II a III svodu

2. Suma QRS komplexu (suma kladných a záporných malých čtverečků od izolinie; 1 čtvereček=1mm).

I	II	III
Q = -1	Q = -1	Q = 0
R = 5	R = 6	R = 4
S = -1	S = 0	S = 0
3	5	4

3. Zakreslení výsledné sumy do trojúhelníku

Fyziologické rozmezí: -30 až +110

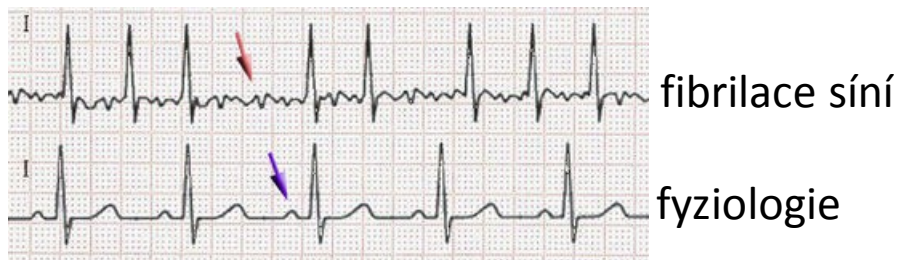
Diagnostické využití EKG

Atrioventrikulární blokáda: porucha převodu vzruchu ze síní na komory

Arytmie: porucha srdečního rytmu

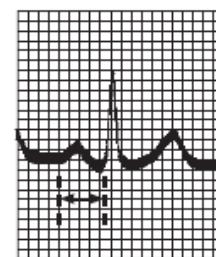
Fibrilace: nesynchronizovaná aktivita kardiomyocytů
síňová fibrilace

(chybí P, „zubatá“ izolinie, RR nepravidelné, frekvence 80 – 180 bpm)

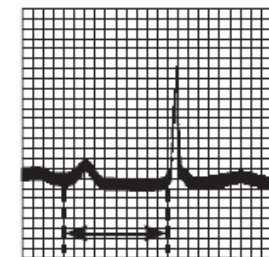
komorová fibrilace

(srdce nefunguje jako pumpa, poškození mozku po 3 – 5 minutách fibrilace)

PR = 0.16 s

Normal complex

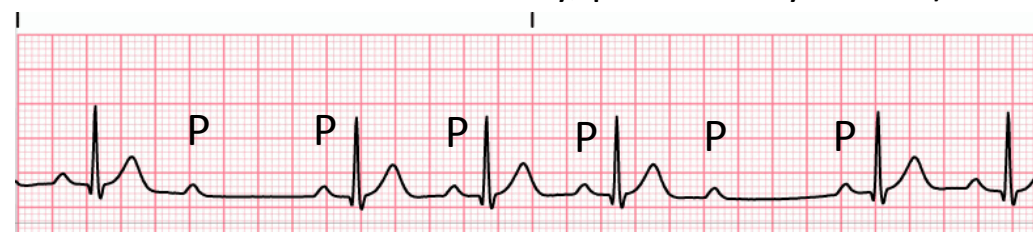

PR = 0.38 s

AV blok I. stupně

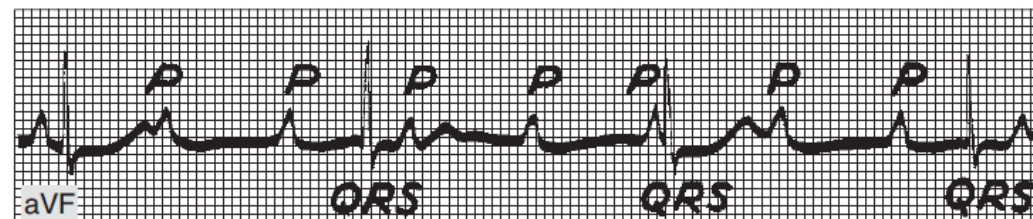
(prodloužení převodu vzruchu ze síně na komory, prodloužený PQ int.)

AV blok
II. stupně

(některé vzruchy se nepřevedou: výskyt P, po kterých nenásleduje QRS)

AV blok
III. stupně

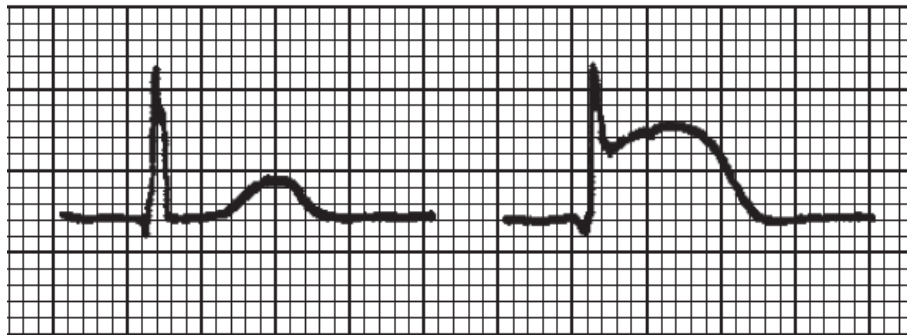
Kompletní blokáda převodu vzruchů ze síní na komory, P a QRS se objevují nesynchronizovaně

Diagnostické využití EKG

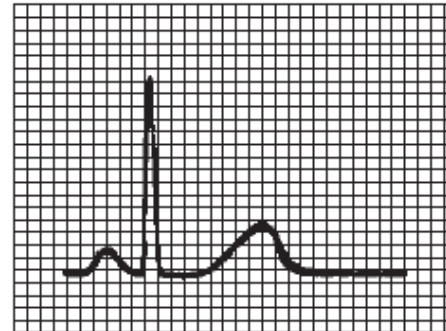
ischemie srdce, infarkt myokardu

A

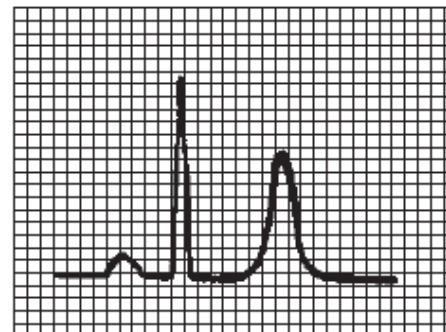
B (elevace ST)

elektrolytová nerovnováha - hyperkalémie

Normal tracing (plasma K^+ 4–5.5 meq/L).

Hyperkalemia (plasma K^+ \pm 7.0 meq/L).

Diagnostické využití EKG

24-hodinové monitorování EKG (Holter)

Pro klinický popis EKG křivky – nutno znát definice; záznam - výchylka menší jak 4 mm - malým písmenem (p), větší jak 4 mm - velkým písmenem (P)

Název	Umístění a popis	Fyziologické pozadí	Norma
Vlna P	První kulovitá vlna (negativní nebo pozitivní)	Depolarizace síní	80 ms
Interval PQ (PR)	Interval od počátku vlny P po počátek kmitu Q (nebo i R pokud není přítomno Q)	Doba od aktivace SA uzlu po aktivaci Purkyňových vláken	120-200 ms
Úsek PQ (PR)	Konec vlny P do začátku Q (nebo R pokud není Q kmit přítomen)	Kompletní depolarizace síní, převod z AV uzlu na komory	50-120 ms
Kmit Q	První odklon od osy dolů	Depolarizaci septa a papilárních svalů.	-
Komplex QRS	Začátek kmitu Q, kmit R až na konec kmitu S	Depolarizaci komor	80-100ms
Kmit R	První výchylka směrem nahoru bez ohledu nato, zda jí předchází či nepředchází kmit Q	Depolarizace komor	-
Kmit S	Odklon od izolinie směrem dolů následující po kmitu R, nezávisle na tom, zda předchází nebo nepředchází kmit Q.	Šíření vzruchu na komory	-
Úsek ST	Interval izoelektrické linie mezi koncem QRS komplexu a začátkem vlny T	Kompletní depolarizace komor	80-120 ms
Interval QT	Začíná kmitem Q (nebo R pokud Q není přítomno) a končí koncem vlny T	Elektrická systola	>= 420ms
Vlna T	Druhá kulovitá vlna (negativní nebo pozitivní)	Repolarizace komor	160 ms